

DOBRE PRAKTYKI DLA STUDENTÓW

*POMOST - Innowacyjny model wsparcia osób
zależnych i ich rodzin przez studentów kierunku
Psychologia*

SPIS TREŚCI

<i>WSTĘP</i>	3
<i>ZAŁOŻENIA DOBRYCH PRAKTYK NA KIERUNKU PSYCHOLOGIA</i>	4
<i>ZMAPOWANE ŚCIEŻKI PRAKTYK</i>	7
<i>PRZYKŁADY OFERT PRAKTYK DLA STUDENTÓW PSYCHOLOGII</i>	10

WSTĘP

Materiał ten powstał jako efekt prac w ramach Projektu „Inkubator Innowacji Społecznych Wielkich Jutra” (Temat: Usługi opiekuńcze dla osób zależnych) realizowanego na podstawie UMOWY O DOFINANSOWANIE PROJEKTU GRANTOWEGO W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ 2014 – 2020 nr POWR.04.01.00-00-I026/15 z 22 czerwca 2016 r. na zlecenie Ministerstwa Rozwoju w ramach IV. Osi Priorytetowej: Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.1: Innowacje społeczne, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Każda uczelnia wyższa w Polsce wymaga od swoich studentów wyrobienia tzw. praktyk studenckich. Dla młodych ludzi mają być one szansą na wykorzystanie w praktyce wiedzy, którą zdobyli podczas wielogodzinnej nauki na uniwersytecie. W założeniu. Częściej podczas praktyk studenci podejmują działania, które wykonać mógłby nawet ktoś niewykwalifikowany. Aktywność na studiach przekłada się na późniejsze poszukiwania pracy. Absolwent może odbyte praktyki wpisać do CV i pochwalić się nimi potencjalnemu pracodawcy. Niestety różnie bywa z ich jakością.

Wiele źródeł podaje, że w sytuacja studentów w kwestii praktyk nie ulega zmianie. Praca za darmo nikomu nie sprawia przyjemności, a praktyki w biurze przy obsłudze ekspresu do kawy - tym bardziej. Co skłania studentów do podejmowania praktyk, nawet kosztem podawania kawy? Odpowiedź jest prosta - **doświadczenie**. Wśród młodych osób panuje zasada: im więcej wyrobisz praktyk, tym lepiej. Nikt w dzisiejszych czasach nie ma wątpliwości, że sam dyplom uczelni niewiele daje na rynku pracy. Osób z wyższym wykształceniem. jest mnóstwo, dlatego pracodawca wymaga od świeżo upieczonego absolwenta wypełnionej rubryki w CV o nazwie "doświadczenie". Pytanie tylko, jak to zrobić? Dużo osób zwraca uwagę na niewłaściwe przygotowanie uczelni, które nie dają wystarczająco dużo praktycznej wiedzy.

Jednak jak się okazuje, **nie zawsze wina leży po stronie pracodawcy, czy też uczelni. Studenci często nie przykładają się do powierzanych im obowiązków**, ponieważ nie są one adekwatne do kierunku studiów, ani nie przyczyniają się do zdobycia kompetencji, przez co tracą zaufanie u przedsiębiorcy. Niestety brakuje firm, które wynagradzałyby pracę praktykanta, a jeśli takie są, to wynagrodzenie dla studentów jest symboliczne. Jednak zdarzają się też takie firmy, które, po odbytych praktykach, zatrudniają u siebie studentów. Jeżeli młody człowiek sprawdzi się na swoim

stanowisku, a w firmie jest wolny etat, pracodawca często zatrudnia osobę, którą zdążył już poznać. Praktyki powinny być bowiem **wartościowe i przynosić korzyści** dla wszystkich wskazanych podmiotów. Ich celem jest przygotowanie do przyszłej pracy zawodowej. Mają uczyć konkretnych umiejętności, najlepiej w oparciu o uprzednio sporządzony program.

Praktyki najczęściej są nieodpłatne. Ważne więc, aby student w zamian za wynagrodzenie pieniężne otrzymał **pakiet informacji i umiejętności**, które zaprocentują w dalszym życiu zawodowym. Obecnie odbycie stażu traktowane jest jako przykra konieczność, strata czasu. Studenci chcą odbyć praktyki jak najszybciej i po jak najmniejszej linii oporu. Zmiana charakteru praktyk powinna pomóc w zmianie nastawienia. Powinny one stać się cennym z zawodowego punktu widzenia doświadczeniem, niezbędnym dla samodzielnej pracy zarobkowej. Dzięki dobrej, ciekawej praktyce młode osoby mają szansę doświadczyć, jak jest w „prawdziwej pracy”. Tego nie zapewni żaden podręcznik.

Do jesieni 2014 r. prawo nie nakładało na uczelnie obowiązku uwzględniania praktyk zawodowych w programach kształcenia – z wyjątkiem kierunków przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, a także kierunków studiów weterynaryjnych, architektury, studiów lekarskich, lekarsko-dentystycznych, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa.

Psychologia jako profesja i jako dyscyplina naukowa należy do tych dziedzin ludzkiej aktywności, w których centrum zainteresowania i oddziaływań jest człowiek. Relacje interpersonalne nawiązywane przez psychologa występującego zarówno w roli praktyka jak badacza czy nauczyciela podobnie jak wszelkie relacje międzyludzkie posiadają zawsze wymiar etyczny. Relacje te mają jednak szczególny, niesymetryczny charakter wynikający z przewagi kompetencji interpersonalnych po stronie psychologa, który dysponuje specjalistyczną wiedzą i technikami służącymi do poznawania innych ludzi i oddziaływania na nich. Naczelną wartością dla psychologa jest dobro drugiego człowieka. Celem jego działalności profesjonalnej jest niesienie pomocy innej osobie w rozwiązywaniu trudności życiowych i osiągnięciu lepszej jakości życia na drodze rozwoju indywidualnych możliwości oraz ulepszaniu kontaktów międzyludzkich. **Obligatoryjne jest, aby studenci psychologii mieli możliwość praktycznej nauki zawodu podczas studiów.**

Praktyki są bardzo ważnym i znaczącym elementem kształcenia. Doświadczenie zdobyte podczas praktyk uważane jest za jedno z najważniejszych działań profesjonalnych, w jakich powinni uczestniczyć studenci w trakcie realizacji programu studiów. Pełnią one ważną funkcję w procesie przygotowania zawodowego absolwentów wszystkich kierunków. Umożliwiają realizację idei edukacji, w której istotne jest powiązanie sfery dydaktycznej z poza dydaktyczną, praktyki z teorią. Powinny one odbywać się w miejscach realizujących cele i podejmujących zadania w zakresie zgodnym z kierunkiem studiów.

Celem dobrych praktyk zawodowych jest budowanie doświadczenia zawodowego poprzez umożliwienie studentom **sprawdzenia w działalności praktycznej zdobytej wiedzy teoretycznej**, a przede wszystkim umiejętności **diagnozy psychologicznej, pracy z jednostką, rodziną**, społecznością lokalną, projektowania działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Student powinien zapoznać się z całokształtem działalności pracy psychologa. Dobre praktyki powinny mieć także na celu stworzenie takich sytuacji, w których studenci doświadczają siebie w roli psychologa wdrażając się w profesjonalne przeprowadzenie pomocy psychologicznej w sytuacjach trudnych, zapobieganiu i korekcji przejawów patologii społecznej, a także profilaktyki i preferencji społecznej oraz resocjalizacji w warunkach zinstytucjonalizowanych. Kolejnym celem jest także kształtowanie postaw badawczych i umiejętności refleksyjnej nad doświadczeniami praktycznymi wyniesionymi z zajęć w różnego typu placówkach, firmach.

W ramach dobrych praktyk student powinien być zobowiązany **do czynnego udziału w realizacji zadań placówki**. Poza tym, praktyka powinna przyczynić się do ukształtowania u studentów tych cech charakteru, jakich wymaga zawód psychologa, a zatem rzetelnego podejścia do pracy, odpowiedzialności, uczciwości, życzliwości i poszanowania drugiego człowieka.

Wyżej wymienione cele powinny być realizowane przez studenta poprzez zapoznanie się ze specyfiką pracy w danej placówce oraz poznanie narzędzi pracy z pacjentami/klientami, poznanie zakresu obowiązków psychologa poprzez obserwację jego pracy, pogłębianie wiedzy poprzez kontakt z pacjentem. Student powinien **poznać gamę możliwych obszarów aktywności psychologa** społecznego i włączyć się w realizację zadań według wskazań superwizora praktyki, uczestniczyć w zebraniach zespołu, odprawach, itp.

Cele dobrych praktyk zawodowych na kierunku psychologia:

1. Zapoznanie studentów ze stanowiskiem pracy psychologa oraz zakresem wykonywanych czynności.
2. Zwiększenie umiejętności stosowania w praktyce nabytej wiedzy teoretycznej.
3. Rozwój umiejętności nawiązywania kontaktu z osobami w różnych kontekstach społecznych oraz stosowania wybranych technik pomocy psychologicznej.

Powyższe cele powinny być realizowane poprzez:

- Zapoznanie się z zadaniami i zakresem czynności psychologa w danej placówce/institucji.
- Poznanie funkcjonowania struktury organizacyjnej, zasad organizacji pracy i podziału kompetencji, procedur, procesu planowania pracy, kontroli danej placówki/institucji,
- Poznanie narzędzi pracy z pacjentami/klientami.
- Wieloaspektowe poznanie praktycznych zastosowań w obszarze psychologii odnoszących się do procedur, metod i narzędzi badawczych stosowanych w danej placówce/institucji.
- Obserwację i uczestniczenie w działaniach pracy psychologa w danej placówce/institucji
- Aktywne uczestniczenie w posiedzeniach, zebraniach, odprawach itp. danej placówki/institucji.
- Współpraca i wykonywanie zadań zleconych przez superwizora.
- Kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji.

Organizacja i przebieg dobrych praktyk na kierunku psychologia:

Praktyka zawodowa dla studentów i absolwentów kierunku psychologia powinna być realizowana w wymiarze **ok. 100 godzin**.

Formy, jakie powinna przyjąć praktyka zawodowa oraz zalecenia do ich stosowania:

- 1) **PRAKTYKA ZORGANIZOWANA** - student może korzystać z przygotowanej przez Uczelnię oferty wynikającej z zawartych umów o współpracy z instytucjami publicznymi, pozarządowymi, prywatnymi, gdzie opiekę nad studentami pełnić powinien zatrudniony w danej placówce psycholog.
- 2) **PRAKTYKA INDYWIDUALNA** - student wybiera i inicjuje podpisanie umowy/porozumienia z ośrodkiem/organizacją/institucją przyjmującą studenta na praktykę. Uczelnia powinna sprawować merytoryczny i organizacyjny nadzór nad przebiegiem praktyk. Powinna zostać udzielona oficjalna zgoda na odbycie indywidualnych praktyk przez studenta, poparta np. zgodą opiekuna merytorycznego praktyk.

- 3) **ZATRUDNIENIE** – student zatrudniony na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilno-prawnej na okres, co najmniej dwóch miesięcy w ośrodkach/organizacjach/instytucjach, do pracy, do których przygotowują studia na kierunku psychologia i jest zgodna z kierunkiem kształcenia. Zgodę na zaliczenie praktyk poprzez zatrudnienie powinno być poparte np. zgodą opiekuna merytorycznego praktyk.

W celu fachowego nadzoru nad przebiegiem praktyki w danej instytucji, dyrekcja placówki powinna wyznaczyć opiekuna - **superwizora (psycholog)**, który będzie planował organizację i przebieg praktyki, udzielał studentowi fachowych rad i wskazówek. Zadania podejmowane przez studenta w trakcie praktyk powinny być szczegółowo udokumentowane i poświadczane przez upoważnioną osobę zatrudnioną w miejscu praktyk (**dzienniczek praktyk - pełne zapisy przebiegu praktyki**).

Odbywane przez studenta praktyki powinny być **monitorowane oraz oceniane** przez osobę decyzyjną w tej kwestii np. przez opiekuna merytorycznego praktyk. W placówce, w której student odbywa praktykę powinien być wyznaczony pracownik pełniący rolę superwizora, pod okiem którego student odbywa zajęcia praktyczne. Praktyki zawodowe powinien zaliczać opiekun merytoryczny praktyk, na podstawie wymaganych do złożenia dokumentów.

ZMAPOWANE ŚCIEŻKI PRAKTYK

Zajęcia praktyczne mogą odbywać się m. in. w:

- placówkach służby zdrowia zatrudniających psychologa: np. Poradni Zdrowia Psychicznego, Poradni Leczenia Uzależnień, szpitalnych oddziałach stacjonarnych i dziennych (w tym oddziale sądowym), itd.,
- ośrodkach interwencji kryzysowej, telefonach zaufania,
- placówkach pomocowych dla dorosłych (np. domy pomocy społecznej, warsztaty terapii zajęciowej, środowiskowe domy samopomocy, itp.),
- ośrodkach kuratorskich przy Sądach Rejonowych,
- rodzinnych ośrodkach diagnostycznych konsultacyjnych,
- policji,
- ośrodkach resocjalizacyjnych, zakładach karnych,

- organizacjach pozarządowych, których działalność wiąże się bezpośrednio z niesieniem pomocy psychologicznej,
- szkołach,
- poradniach psychologiczno – pedagogicznych;
- placówkach opiekuńczo – wychowawczych (domach dziecka, świetlicach socjoterapeutycznych, itp.),
- instytucjach edukacyjno – rozwojowych prowadzących warsztaty umiejętności psychologicznych,
- urzędach pracy i innych instytucjach prowadzących poradnictwo zawodowe;
- firmach rekrutacyjnych, consultingowych, coachingowych wykorzystujących narzędzia psychologiczne;
- agencjach reklamowych i agencjach public relations zatrudniających psychologa,
- zakładowych ośrodkach psychologii pracy i psychologii transportu,
- pracowniach badań kierowców,
- wojsku – pracownia psychologiczna.

Studenci Psychologii powinni odbywać praktyki w instytucjach publicznych, pozarządowych, prywatnych, gdzie jest zatrudniony psycholog, który będzie mógł pełnić rolę superwizora praktyki. Student także może realizować praktyki w instytucjach zagranicznych, w ramach realizowanych programów Unii Europejskiej, wymian zagranicznych skierowanych do studentów.

Znalezienie idealnego miejsca do odbycia praktyk przez studentów psychologii ma ogromne znaczenie na drodze rozwoju kariery zawodowej. Sposobów znalezienia praktyk i staży jest wiele. Od czego zacząć poszukiwania? Poniżej przedstawiono najbardziej popularne sposoby na znalezienie interesujących praktyk.

1. Portale praktyk studenckich

<http://www.lepszepraktyki.pl>

<http://www.psrp.org.pl>

<http://praktyki.dlastudenta.pl>

<http://praktyki.eurostudent.pl>

<http://www.student.pl/kariera/praktyki>

<http://praca.studentnews.pl>

<http://targi-pracy.studentnews.pl>

<http://dnikariery.pl>

2. Akademiczne Biura Karier i działy do spraw praktyk studenckich

Tu pracodawcy zazwyczaj składają oferty praktyk. Akademiczne Biura Karier działają na styku szkolnictwa wyższego z rynkiem pracy. Zajmują się informowaniem studentów o ofertach pracy, staży i praktyk, doradzają i organizują szkolenia na temat rynku pracy. Akademiczne Biura Karier uczestniczą w organizacji praktyk studenckich, zarówno nieobowiązkowych, jak i tych zaliczanych w ramach programów studiów. Mogą też bezpośrednio angażować się w pomoc przy rekrutacji studentów-praktykantów.

3. Wydziały na uczelni

Wiele wydziałów już współpracuje z pracodawcami (oferty praktyk są na stronach tych wydziałów lub uczelni). To m.in. wydziały, które prowadzą kierunki o profilu praktycznym, oferowały kierunki zamawiane lub np. stanęły do konkursu w ramach rządowego Programu Rozwoju Kompetencji.

4. Targi Pracy

Tu można poznać pracodawców i oferty praktyk, porozmawiać o szczegółach i możliwości współpracy.

5. Praktyki zagraniczne

Warto pamiętać o praktykach zagranicznych, jakie oferuje np. program Erasmus+. Program Erasmus+ został opracowany tak, aby wspierać kraje uczestniczące w programie w zakresie efektywnego wykorzystywania potencjału kapitału społecznego oraz promowania idei uczenia się przez całe życie. Erasmus+ to również odpowiedź na potrzeby współczesnej Europy oraz wyzwania, które przed nią stoją.

6. Praktyki oferowane bezpośrednio przez pracodawcę

Wiele firm oferuje praktyki studenckie, ale warto też zgłosić się do takiej, która dotychczas nie prowadziła takich praktyk.

PRZYKŁADY OFERT PRAKTYK DLA STUDENTÓW PSYCHOLOGII

Studenci Psychologii mogą odbywać praktyki w najróżniejszych miejscach (patrz zestawienie ze stron 7-8). Poniżej znajduje się prezentacja różnych możliwości podjęcia praktyki na terenie całej Polski. Jest to tylko wycinek aktualnej oferty dla młodych psychologów.

Miejsce odbywania praktyki	Kontakt w sprawie praktyk	Wymagania jakie należy spełnić, aby dostać się na praktyki	Czego można się nauczyć?
Laboratorium Psychologii Rozwoju Małego Dziecka przy Instytucie Psychologii UJ	Instytut Psychologii UJ ul. Ingardena 6, Kraków Kontakt w sprawie praktyk www.labdziecka.psychologia.uj.edu.pl dr hab. Marta Białecka-Pikul marta.bialecka-pikul@uj.edu.pl mgr Maria Baran maria.baran@uj.edu.pl	Praktykant powinien być studentem co najmniej 3 roku psychologii, zainteresowanym badaniami nad rozwojem małego dziecka. Nie są konieczne dokumenty, zawsze prowadzona jest rozmowa kwalifikacyjna.	Umiejętność nawiązania kontaktu z małym dzieckiem, prowadzenia badania małego dziecka z użyciem obserwacji. Kompetencje w zakresie kontaktu z rodzicami dziecka (jak rozpocząć rozmowę, jak przekazywać informacje o badaniu). Kompetencje w zakresie kodowania badań z użyciem obserwacji. Zapoznanie się z technikami do badania słownika, funkcji zarządzającej, teorii umysłu dzieci w wieku do lat 3. Umiejętność współpracy w zespole badawczym. Umiejętności w zakresie analizy literatury przedmiotu i analizy wyników w obszarze badań nad rozwojem małego dziecka.
Szpital Specjalistyczny im. Józefa Babińskiego w Kobierzynie-Kraków	ul. Babińskiego 29, Kraków, tel. (12) 652 43 47, mgr Ewa Seweryn-Beźnic	Złożenie podania.	Umiejętność rozmowy z pacjentami, poznanie reguł panujących w takich miejscach, przeprowadzanie testów psychologicznych.

Projekt „Inkubator Innowacji Społecznych Wielkich Jutra” (Temat: Usługi opiekuńcze dla osób zależnych)

Fundacja Pomocy Psychologicznej i Edukacji Społecznej RAZEM	Al. Jerozolimskie 6, pok.402, Wa-wa Tel. 733 563 311 twojpsycholog2@gmail.com	Złożenie podania.	Nabywanie umiejętności w zakresie tzw. pomocy psychologicznej.
Urząd Miasta Poznania	Plac Kolegiacki 17, Poznań. Informacje można uzyskać od poniedziałku do piątku w godz. 7.30-15.30 pod numerem telefonu 61 878-55-10 lub anna_sarbinowska@um.poznan.pl	Aby się zgłosić należy dostarczyć podpisane ze strony uczelni skierowanie na praktykę oraz podanie, w którym zostanie zawarte: imię i nazwisko praktykanta, rok i kierunek studiów, a także nazwa wydziału oraz termin odbywania praktyk. Dokumenty należy złożyć w sekretariacie wybranego wydziału/biura lub w pokoju 137 (Wydział Organizacyjny, Plac Kolegiacki 17). Do dokumentów należy dołączyć program praktyki i CV.	Możliwość poznania realiów pracy urzędu, obsługi petentów, problemów społecznych miasta i sposobów na ich rozwiązywanie.
Dolnośląskie Centrum Psychoterapii	Ul. Dyrekcyjna 37/47, 50-528 Wrocław tel. 71 361 60 35	Złożenie podania.	Poszerzenie wiedzy w zakresie rozumienia dynamiki procesu grupowego, nabycie umiejętności do samodzielnego prowadzenia treningów, warsztatów i terapii grupowej. Uczestnicy będą mieli okazję zapoznać się z podstawami psychologii społecznej, psychologii klinicznej, psychopatologii, treningiem interpersonalnym, treningiem umiejętności psychospołecznych, treningiem grupowej pomocy psychologicznej.
Fundacja Big Brothers Big Sisters of Poland	ul. Grzybowska 5A, Warszawa, tel.: 22 324 52 02, www.bbbspoland.org	Złożenie podania. Mentor (Starszy Brat/Starsza Siostra) to osoba, która: - ukończyła 20 lat, - jest niekarana, - chce nawiązać przyjacielską relację z dzieckiem, - płynnie posługuje się językiem polskim.	Mentorzy spotykają się z podopiecznymi raz w tygodniu. W trakcie tych spotkań mogą wybrać się na wycieczkę, pójść na spacer, obejrzeć film, zjeść obiad, pograć w piłkę lub po prostu porozmawiać. Mentor i podopieczny nawiązują relację, zaprzyjaźniają się – dzięki

Projekt „Inkubator Innowacji Społecznych Wielkich Jutra” (Temat: Usługi opiekuńcze dla osób zależnych)

			temu podopieczny ma jeszcze jedną bliską osobę, która może mu służyć radą i pomocą.
NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ Ośrodek Zdrowia Psychicznego i Problemów Rodzinnych SYNAPSIS - Grupa Synapsis	Ul. Dembowskiego 3 m. 32, Warszawa W sprawie udziału programie szkoleniowo-stażowym należy się kontaktować z Magdaleną Józwik za pośrednictwem Sekretariatu Ośrodka, tel. 22 643 98 61 oraz 22 641 70 51, lub pod adresem mailowym szkolenie@synapsis.pl	Złożenie podania.	Udział w programie szkoleniowym z zakresu psychoterapii rodzin, małżeństw i par (zajęcia warsztatowe i seminaria). Współprowadzenie z terapeutami konsultacji oraz sesji rodzinnych, małżeńskich i par jako koterapeuta. Udział w zebraniach klinicznych zespołu Grupy Synapsis poświęconych terapii rodzin i par oraz w zebraniach Zespołu Terapii Rodzin. Udział w superwizji Zespołu Terapii Rodzin prowadzonej przez certyfikowanego superwizora PTP.